

D – A R K

v . 0 0

K ä y t t ö o p a s

Anni Saisto, Porin taidemuseo
Juha Mehtäläinen, T.E.H.D.A.S.
versio 7.5.2015

Tämä teos on lisensoitu [Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

D-ARK metatietokannan käyttö	12
Yleistä	12
Käyttöliittymä	13
Metatietokentät	14
Tapahtuma (Cidoc-CRM):	14
<i>Pakolliset kentät:</i>	14
01 TAPAHTUMAN TIEDOT - Esiintyjä/t	14
01.01 Henkilöiden nimi/nimet (Kansallisuus voidaan ilmoittaa sulkeissa, esim. fi, se, uk)	14
02 Teoksen nimi	14
02.01 Teoksen tyyppi	15
03 Tapahtuma	15
03.01 Tapahtuman tuottaja	15
03.02 Tapahtuman ajankohta	15
04 Kaupunki	15
04.01 Paikka	15
05 Kuvaus	15
05.01 Objektit	16
05.02 Rinnakkaisteokset	16
05.03 Kollaboraatio	16
05.04 Vaikutteet	16
10 TALLENTEEN SYNTYHISTORIA - Arkistonmuodostaja	16
10.01 Metatietotietueiden luontiaika / viimeisin muokkaus aika	16
11 Tallentajan nimi	16
11.01 Tallentajan määritelmä	17
12 Toimijan nimi	17
12.01 Toimijan määritelmä	17

13 Tallennustilanne	17
13.01 Tallennustilanteen lisätiedot (esim. kameran malli)	17
13.02 Originaalitallenteen formaatti	17
14 Tekijänoikeudet	17
14.02 Tekijänoikeustilanteen määrittelyajankohta	18
14.03 Lisenssin/sopimuksen käyttöehdot	18
14.04 Lisenssi/sopimus voimassa alkaen	18
15 Arkiston oikeudet	18
30 TALLENTEEN TEKNISET METATIEDOT: YLEISET	18
30 Tallenteen tyyppi	19
31 Tiivistäalgoritmi	19
31.01 Eheystieto	19
32 Tiedostokoko	19
33 Tiedostomuodon nimi	19
33.01 Tiedostomuodon versio	20
34 Ohjelmisto	20
34.01 Ohjelmiston versio	20
35 Tiedoston luontiaika	20
40 TALLENTEEN TEKNISET METATIEDOT: VIDEO	20
40 Kesto	20
41 Bittinopeus	20
41.01 Bits per sample (Video Bit Depth)	21
42 Väriavaruus	21
43 Videokoodekin luontiohjelma	21
44 Data rate mode	21
45 Resoluutio, vaaka	22
45.01 Resoluutio, pysty	22
46 Ruutunopeus	22

<i>47 Pikselien kuvasuhde</i>	<i>22</i>
<i>47.01 Esityssuhde</i>	<i>22</i>
<i>48 Näytteenottoformaatti</i>	<i>23</i>
<i>48.01 Signaaliformaatti</i>	<i>23</i>
<i>49 Ääni</i>	<i>23</i>
60 TALLENTEEN TEKNISET METATIEDOT: AUDIO	23
<i>60 Äänen koodausmuodot</i>	<i>23</i>
<i>61 Ääni bits per sample</i>	<i>24</i>
<i>62 Äänikoodekin luontiohjelma</i>	<i>24</i>
<i>62.01 Äänikoodekin luontiohjelman versio</i>	<i>24</i>
<i>62.02 Äänikoodekin nimi</i>	<i>24</i>
<i>62.03 Äänikoodekin laatu</i>	<i>24</i>
<i>63 Äänen bittinopeus</i>	<i>24</i>
<i>65 Äänen näytteenottotaajuus</i>	<i>25</i>
<i>66 Äänen kesto</i>	<i>25</i>
<i>67 Äänikanavien lukumäärä</i>	<i>25</i>
Esimerkkejä Tehtaan arkiston tyypillisistä teknisistä metatiedoista	26
<i>miniDv nauhalta digitoitu DVPAL 4:3</i>	<i>26</i>
<i>miniDv nauhalta digitoitu DVPAL 16:3 (anamorfinen)</i>	<i>28</i>
<i>Pentax K-3 järjestelmäkameralla muistikortille kuvattu HD laatuinen video</i>	<i>30</i>

D-ARK

Performanssitallenteiden metatietojen keruu

Intendentti Anni Saisto, Porin taidemuseo

Versio 7.5.2015

Performanssitaide D-arkissa

1. Performanssi käsitetään ainutkertaisena reaali maailman tapahtumana, jolla on alku ja loppu.
2. Performanssitaltiointi on digitaalinen arkistokappale, jolla on syntyhistoria ja jota tarvittaessa muunnetaan uuteen tiedostomuotoon.
3. Taltiointit ovat taiteilijoiden suostumuksella tuotettuja dokumentteja, joille ei muodosteta auktorisoidun dokumentin statusta.

Johdanto

T.E.H.D.A.S. ry:n laaja, noin 300 tallennetta käsittävä videoarkisto on syntynyt taiteilijaseuran oman toiminnan myötä. Motivaationa on ollut halu taltioida katoavaa taidetta, saada säilymään jälkiä ainutkertaisista performansseista yhdistyksen järjestämissä tapahtumissa. Porin taidemuseo on sitoutunut osallistumaan arkiston kehittämiseen ja turvaamaan sen säilymisen, mikäli taiteilijaseuran toiminta esimerkiksi joskus tulevaisuudessa loppuu. Yhteistyön tuloksena on syntynyt performanssitaltiointien arkisto D-ark. Se koostuu internet-sivustosta jolla videoita julkaistaan esiintyvien taiteilijoiden suostumusten nojalla sekä tietokannasta, johon performanssien ja videotallenteiden metatiedot kirjataan.

Taidemuseo pyrkii osallistumaan arkistointikäytäntöjen kehittämiseen ja erityisesti digitaalisten videotallenteiden pitkäaikaissäilytyksen mahdollistamiseen. Tavoitteen toteuttamiseksi on laadittu Tehtaan ja museon yhteistyönä eri standardeja huomioiva metatietomalli, jonka avulla pyritään keräämään tietokantaan riittävät tiedot videoille

taltioituista performansseista ja itse tallenteista. Tässä tekstissä selitetään luetteloinnin periaatteita ja perustellaan tehtyjä valintoja.

Performanssitaitteen arkistoinnin problematiikkaa

Performanssi on arkistointi- ja luettelointityön näkökulmasta haasteellisimpia taidemuotoja. Siitä jää säilytettäväksi ainoastaan dokumentteja: valokuvia, videotaltiointi, esityksessä käytettyjä materiaaleja jne. Kuvataiteen keskusarkiston vuosina 1994–1995 toteuttamassa performanssitaitteen tallennusprojektissa kerättiin säilyneitä aineistoja aikaväliltä 1970–1995: videoita, valokuvia, dioja, lehtileikkeitä, käsikirjoituksia, ohjelmia jne. Lisäksi hankkeen tutkija Helena Erkkilä haastatteli taiteilijoita. Dokumentaatiotyön lähestymistapa oli kokonaisvaltainen, mutta se toteutettiin projektirahoituksella joka mahdollisti resurssit määrääjäksi.

Anja Närä on laatinut Tampereen yliopiston informaatiotutkimuksen laitoksella pro gradun *Häiriö. Performanssi sisällönkuvailun kohteena*. Vuonna 2004 laadittu tutkielma on ansiokas katsaus performanssitaitteen kuvailemisen problematiikkaan. Närän laatimassa sisällönkuvailumallissa tallennustyö aloitetaan esitystilanteessa dokumentoivalla kuvailulla, jossa tallentaja valokuvaa tai videoi teoksen, tekee muistiinpanoja esityksestä ja siitä syntyneistä keskusteluista sekä eläytyy, tarvittaessa myös osallistuu teokseen. Kerätyt tiedot kirjataan hänen laatimansa, ilmeisesti kirjastoalan FINMARC-yhtenäisformaattia soveltavan kuvailuohjeen mukaan. Närä tunnistaa performanssikokemuksen subjektiivisuuden, mikä väistämättä vaikuttaa teoksen kuvailuun. Hän ehdottaakin performanssin sisällönkuvailuun useampaa kenttää, joissa tuodaan esiin taiteilijan lausuma, tiedonjärjestäjä havainnoitsijana, tiedonjärjestäjä kokijana, ote julkaistusta ja julkaisemattomasta lausumasta eli esimerkiksi kriitistä ja silminnäkijän kuvailusta. Lisäksi hän painottaa leikillisen, vapaasti polveilevan tiedonhaun mahdollistamista. Närän tutkielma sisältää useita huomionarvoisia ajatuksia performanssitallenteiden sisällönkuvailusta, ja niitä tullaan huomioimaan D-arkin jatkokehittämisessä.

Miten löytää riittävä, muttei liian työläs malli performanssidokumentaation arkistoinniseksi pidemmällä aikaperspektiivillä, kun samaan aikaan julkisen sektorin säästöt kiristävät museoiden vyötä? Performanssitaitteen rinnalla yhteisötaitteen uudet muodot ovat usein luonteeltaan aika- ja paikkasidonnaisia. Samanaikaisesti videokuvaaminen on yleistynyt teknologisen kehityksen myötä. Kehityskulkujen myötä tapahtumadokumentaation ja av-aineistojen luetteloinnin kysymykset haastavat museosektoria laajemmalti. Kehittämämme malli pyrkii löytämään vastauksia näihin kysymyksiin.

Entä miksi Tehtaan videoarkistoa varten on pitänyt laatia kokonaan uusi metatietomalli? Eikö valmiita esimerkkejä ole olemassa? Tiivistäen voisi vastata, että tuoreet kotimaiset standardit av-aineistojen teknisistä metatiedoista pitkäaikaissäilytystä varten ovat niin laajat ja yksityiskohtaiset, ettei tällä hetkellä ole käytettävissä kohtuuhintaista tietokantaa tai -mallia joka kattaisi ne (<http://www.kdk.fi/fi/pitkaaikaissailytys>). Toiseksi museoalan kansallisten ohjeistusten fokus on edelleen objekteissa: esineissä, maalauksissa, veistoksissa jne. Tapahtumien kuvailemiseen ei ole olemassa vakiintuneita käytäntöjä. Valtion taidemuseon tuottamassa luettelointiohjeessa katoavan taiteen problematiikka nousee esiin teoksen statuksen määrittelyohjeissa. Katoavan taiteen teoksesta tehty tallenne voi olla ohjeistuksen mukaan auktorisoitu dokumentti tai dokumentti.

Auktorisoidun dokumentin määritelmä on seuraava:

Dokumenttitalenne katoavan taiteen teoksesta, kuten performanssista tai maataideteoksesta. Auktorisoitu dokumentti voi olla valokuva, dia-positiivi, video, ääninauha, piirros ym., jonka taiteilija on hyväksynyt itsenäisenä teoksena edustamaan jo tuhoutunutta alkuperäistä teosta. Taideteosten luettelointiohje, Toim. Helka Ketonen, Valtion taidemuseo, Helsinki 2010, s. 65.

Dokumentti määritellään luettelointiohjeessa yksinkertaisesti taltioinniksi esityksestä tai tapahtumasta. T.E.H.D.A.S. ry:n performanssiarkiston tavoitteena ei ole muodostaa auktorisoitujen dokumenttien kokoelmaa, vaan järjestää performanssitaltioinnit saavutettavassa muodossa olevaksi arkistoksi. Dokumentaatio toteutetaan luonnollisesti taiteilijoiden suostumuksella ja tallenteet annetaan taiteilijoiden käyttöön heidän niin toivoessaan. Tallenteille ei kuitenkaan haluta auktorisoidun dokumentin statusta.

Kolmiosainen metatietomalli

Kehitetyn metatietomallin ydinajatuksena on erottaa tapahtuman ja sen taltioinnin kuvailu toisistaan, samoin kuin taltioinnin pysyvät ja mahdollisesti tulevaisuudessa muuttuvat ominaisuudet. Jaottelu tuottaa kolmiosaisen tietomallin, jossa tapahtuma eli performanssi, tallenteen syntyhistoria ja siihen liittyvät tekijänoikeudet sekä videotiedoston tekniset metatiedot kuvaillaan omissa osioissaan. Tavoitteena on, että osiin jaettu malli helpottaisi tarvittaessa luetteloinnin työnjakoa ja olisi sujuvasti päivitettävissä esimerkiksi standardimuutosten yhteydessä. Lisäksi jatkokehitystä olisi helpompaa toteuttaa, kun sitä voidaan kohdistaa valikoituihin osa-alueisiin esimerkiksi uusien performanssin muotojen luettelointia varten.

Metatietomallissa sovellettiin kaikkiaan neljää museo- ja arkistoalan standardia.

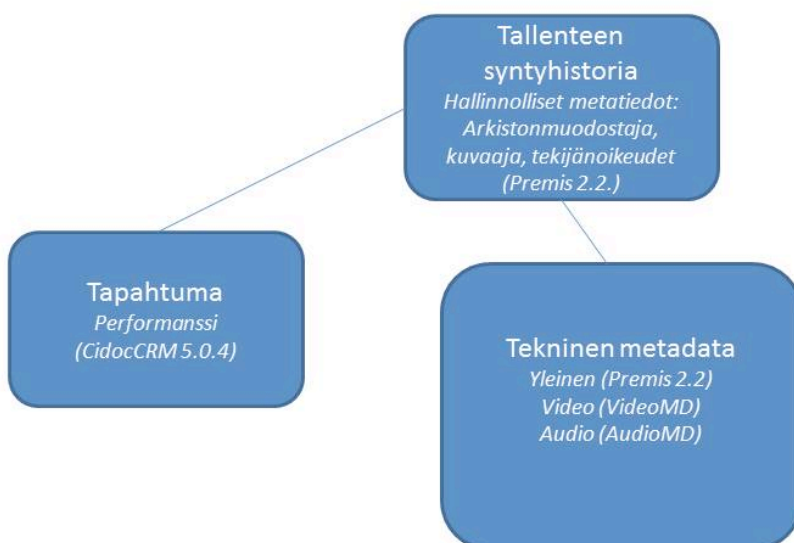
Performanssi – eli taltioinnin syy ja tarkoitus – kuvaillaan tapahtumana, johon liittyy

henkilöitä (taiteilijat, taiteilijaryhmät), organisaatioita (tapahtuman tuottaja), aika- ja paikkamääreitä sekä sisällön kuvailua. Tiedot kuvaillaan kansainvälisen museoliitto ICOMin dokumentaatiojaosto Cidocin laatimalla käsitteellisellä viitemallilla nimeltään Cidoc-CRM. Laajalti käyttöön levinnyt museoalan tiedonsiirtostandardi LIDO perustuu Cidoc-CRM:ään. Mallin toinen osa, videotallenteen syntyhistoria sisältää mm. kuvaajan ja arkistojan nimet, originaalitallenteen muodon sekä tekijänoikeustiedot. Ne ilmaistaan kansainvälisen digitaalisten aineistojen pitkäaikaissäilytysstandardin Premis 2.2.:n Events ja Rights -osioista poimituilla kentillä. Kirjoittamishetkellä tarkkaa, kotimaista määrittelyä tekijänoikeustietojen ilmaisemiseen ei ollut KDK-PAS -hankkeen ollessa kesken, mutta tietojen tallennuksessa tullaan käyttämään Premis Rightsia (KDK:n standardisalkku 27.10.2014, s. 8).

Kolmas osio, videotiedoston tekniset metatiedot jakautuvat edelleen kolmeen osaan: yleiseen metadataan sekä video- ja audiometadataan. Teknisten metatietojen suhteellinen osuus koko tietomallista on suuri: 66 kentästä 37 on teknistä metadattaa. Ne ovat kaikki pakollisiksi määritellyjä *KDK-PAS: Säilytys- ja siirtokelpoiset tiedostomuodot, v. 1.3* -ohjeessa, eli kyse on digimuotoisten arkistoaineistojen pitkäaikaissäilytyksen mahdollistamisesta. Tekniset metatiedot kuvaillaan Premis 2.2. -standardilla laajennettuna av-aineistojen metatietojen kuvailuun tarkoitetuilla VideoMD- ja AudioMD -standardeilla. Kenttien suuri määrä tekee luetteloinnista työlästä. Helpotuksena tietokannan monissa kentissä voidaan hyödyntää valmiita valintavaihtoehtoja, koska niitä on olemassa rajallinen määrä.

D-ARK Metatietojen rakenne

Tapahtuman tiedot – miten kuvailla performanssi?

Pohdittaessa performanssin videotallenteen luettelointia päädytään pian ontologisten kysymysten äärelle: Mitä pitäisi kuvailla? Missä teos sijaitsee, onko se älyllinen idea joka on toistettavissa, vai onko jokainen performanssi oma ainutkertainen teoksensa?

Performanssi pakenee aina kuvailijaa koska se toteutuu ajassa ja paikassa, usein vuorovaikutuksessa yleisön kanssa. Videointi on valokuvan kaltainen dokumentti teoksesta, todistusaineistoa tapahtuneesta. Siten performanssin kuvaileminen tapahtumana jättää tilaa teoksen ainutkertaisuudelle. Toisaalta voidaan kysyä vähätteleekö performanssin kuvaileminen tapahtumana sen luonnetta taideteoksena?

Esittävän taiteen luetteloinnin problematiikkaa on pohdittu kansainvälisenä yhteistyönä: Martin Doerr ja Chryssoula Bekiari ovat kehittäneet Cidoc CRM:n ja kirjastoalan standardi FRBRoon osahankkeena yksityiskohtaisen mallin esittävän taiteen teoksen ja sen eri ilmenemismuotojen kuvailemiseen. Heidän näkökulmansa on siis performanssitaidetta laajempi, mutta kiinnostavaa on tapa hahmottaa teos: *Performance work* on älyllinen idea teoksesta, *Performance plan* taiteilijan/taiteilijoiden laatima suunnitelma, jossa on ilmaistu *Performance workin* toteutustapa sekä itse *Performance* eli teoksen esitystapahtuma. Malli

mahdollistaa mm. teoksen eri esityskertojen tai johdannaisteosten sekä näiden välisten suhteiden kuvailemisen. Doerr ja Bekiari käsittävät esittävän taiteen seuraavasti:

“The essence of (live) performing arts resides in that they are the only cultural field in which the process through which the cultural “artifact” is perceived cannot be separated from that cultural artifact itself.

In the case of performing arts, the process of perception necessarily covers in time and space the process of performance: if there is no performer involved in an activity of performance when I am willing and ready to perceive, I cannot perceive anything at all, because there is nothing to be perceived.”

FRBROO, A CONCEPTUAL MODEL FOR PERFORMING ARTS. Martin Doerr, Chrissy Bekiari (Institute of Computer Science, Foundation for Research and Technology Hellas Heraklion, Crete), Patrick Le Boeuf (Bibliothèque nationale de France, Paris). 2008 Annual Conference of CIDOC, Athens, 15.–18.9.2008. <https://www.ics.forth.gr/publications/drfile.2008-06-42.pdf>, sivut 8–9.

Kuten siteerauksessa todetaan, esittävän taiteen erityisluonne on sen aika- ja paikkasidonnaisuudessa. Lisäksi he määrittelevät teoksen kokemisen erottamattomaksi osaksi teosta. Kuitenkin FRBROO, a conceptual model for performing arts -mallissa esittävän taiteen teos on purettu useisiin osiin, joissa voidaan erikseen kuvailla esimerkiksi käsikirjoitus ja teoksesta tehdyt eri tulkinnat, sekä näihin liittyvät toimijat.

T.E.H.D.A.S. ry:n tapahtumissa esitetyt performanssit ovat tyypillisesti ainutkertaisia teoksia joissa mm. improvisaatiolla saattaa olla suurikin osuus. Teoksia ei myöskään tyypillisesti uusinneta (re-performance), joten katsoimme parhaaksi soveltaa mahdollisimman yksinkertaista luettelointimallia, jossa performanssi kuvaillaan tapahtumana (activity). Doerrin ja Bekiarin malliin suhteutettuna kyse on siis *Performancesta*. Mallissa on huomioitu performanssin erityispiirteitä: *Esiintyjät* saattaa tarkoittaa yhtä tai useampaa taiteilijanimeä, taiteilijaryhmää tai omalla nimellään esiintyvää taiteilijaa. Henkilöiden nimet on mahdollista listata omaan kenttäänsä. Performansseilla ei välttämättä ole taiteilijan antamaa nimeä, jolloin kuvailevana nimenä käytetään Tehtaan kehittämää nimeämistapaa. Se koostuu päivämäärän, tapahtuman ja esiintyjän nimistä. Teoksen/esityksen varsinaiselle nimelle on varattu oma kenttäänsä. Tapahtuman kuvailua varten muodostettu tietomalli on ensimmäinen versio, jota jatkokehitetään tarpeen mukaan. Esimerkiksi video- ja nettiperformanssien sekä performanssikäsikirjoitusten kuvaileminen saattaa tulevaisuudessa osoittautua tarpeelliseksi.

D-ARK metatietokannan käyttö

Juha Mehtäläinen, T.E.H.D.A.S. ry
versio: 7.5.2015

Yleistä

Selainpohjainen D-ark tietokanta on tarkoitettu yksinomaan tapahtumaan, tallenteeseen sekä sen syntyhistoriaan liittyvien tietojen tallentamiseen. Itse tallenne säilytetään T.E.H.D.A.S. ry:n palvelimella josta sen voi löytää tiedoston nimeä hakemalla. Pakatun version voi löytää myös D-ark videosivulta (työn alla), tekijänoikeuksien näin salliessa.

Kenttiä on paljon ja osa niistä on hyvin teknisiä, mutta arkistojen kannalta on lohdullista että usein videotiedostojen tekniset tiedot ovat samanlaisia, ainakin puhuessa Tehtaan omasta arkistosta. Toisaalta audiovisuaalinen maailma on aina ollut nopeasti muuttuva ja erilaisia formaatteja tulee jatkuvasti lisää. Siksi teknisten metatietojen kentissä olevissa valikoissa on paljon sellaisia formaatteja ja vaihtoehtoja jotka ovat tällä hetkellä tarpeellisia vain harvoin, mutta enemmän tarpeellisia tulevaisuudessa, tai kun arkistoidaan vanhempaa, ennen 2000 lukua kuvattua materiaalia. Älkää siis säikähtäkö vaihtoehtojen paljoutta. Kun arkistoiija on sisäistänyt käsittelemänsä aineiston tekniset ominaisuudet, on metatietojen täyttäminen järjestelmään mekaanista ja nopeaa. Kenttäkohtaisen luettelointiohjeen lopussa on myös muutamia esimerkkejä tyypillisestä teknisestä metatiedosta muutamalle Tehtaan arkistossa yleiselle formaatille.

Kuvailevan metatiedon suhteen ole niin täsmällinen kuin mahdollista. Virheet teknisessä metatiedossa voidaan korjata jälkeenpäin vielä pitkälle tulevaisuudessakin, mutta tapahtuman sekä tallennustilanteen kuvailu ovat kriittisiä tietoja joita voi olla erittäin vaikea, ellei mahdotonta jäljittää vuosien tai vuosikymmenten kuluttua. Kiinnitä huomiota avainsanoihin ja objekteihin. Nämä mahdollistavat järjestelmästä hakemisen monimuotoisuuden, esimerkiksi hakemalla artikkeleita joissa on maiittu sana ”vesi” tai ”projektor”. Jos mahdollista, lisää talleenteesta tehty tekijänoikeussopimus tai sen riittävän yksiselitteinen tiivistelmä. Muista ISO standadrit merkitessäsi kansallisuuksia ja aikatietoja, sekä kirjata sukunimi ennen etunimeä.

Eheystieto, eli tarkistussumman (checksum) laskeminen saattaa olla uusi käsite useimmalle käyttäjälle, mutta prosessi on yksinkertainen ja melko nopea. Se on kätevintä tehdä heti digitoinnin jälkeen, mutta sen voi tehdä myös jälkikäteen. Eheystieto on ensiarvoisen tärkeää digitaalisen tiedon pitkäaikaissäilytyksessä ja sen avulla voidaan myöhemmin varmistaa ettei tiedostoon ole tullut virheitä säilytyksen aikana. Lisää tietoa tarkistussummasta: <http://fi.wikipedia.org/wiki/Tarkistussumma>

Useissa kentissä on käytetty valikkoja ja joissain tapauksissa monivalintavaihtoehtoja. Näillä on pyritty nopeuttamaan luettelointia, tekemään tietyistä teknisistä metatiedoista yksiselitteisiä, sekä minimoimaan kirjoitusvirheitä. *Jos jostain valikosta ei löydy kaipaamasi vaihtoehtoa niin ilmoita siitä arkistonhoitajalle (juham@tehdasry.fi)!*

Käyttöliittymä

Kirjautu sisään osoitteessa <http://www.tehdasry.fi/d-ark/>

Jos sinulla ei ole tunnuksia ja haluat koekäyttää tietokantaa, ota yhteyttä arkistonhoitajaan.

Artikkeli tarkoittaa yhtä arkistoitua tiedostoa käsittelevää metatietoa, kattaen tapahtuman, syntyhistorian ja teknisen metatiedon. D-ark listaa kaikki järjestelmään tallennetut artikkelit pääsivulle tallennusajankohdan mukaan.

Kenttä tarkoittaa yhdelle metatiedolle omistettua osaa koko artikkelissa. Kentät vaihtelevat yksinkertaisista kyllä/ei valinnoista (onko ääntä tai ei), monivalintoihin ja vapaisin tekstikenttiin, kuten käyttöoikeussopimus ja tapahtuman vapaa kuvailu.

Vasemmassa yläkulmassa on hakukenttä joka hakee kaikkien tallennettujen artikkeleiden kaikista kentistä. Haettaessa sanalla "dvpal", listaa järjestelmä kaikki artikkelit joiden formaattina on dvpal. Haettaessa sanalla "Jussi" listautuvat kaikki artikkelit joissa mainitaan Jussi, oli se sitten esiintyjänä tai muussa yhteydessä.

Voit asettaa haulle myös aikavälin. Silloin järjestelmä listaa tulokset vain tietyltä aikaväliltä, taltioidun tapahtuman ajankohdan mukaan.

"Hae artikkeleita" käynnistää hakutoiminnon.

"Artikkelit" avaa listauksen kaikista arkiston artikkeleista.

"Kentät" avaa listauksen järjestelmän käyttämistä kentistä. Täällä voi lisätä, poistaa ja muokata kenttiä. Vieraskäyttäjällä ei ole oikeuksia tähän.

"Käyttäjät" listaa kaikki järjestelmän käyttäjät ja antaa mahdollisuuden hallinnoida heidän käyttöoikeuksiaan. Vieraskäyttäjällä ei ole oikeuksia tähän.

"Artikkelit" näkymän oikeassa alareunassa on **"Lisää artikkeli"** painike. Tätä klikkaamalla pääset lisäämään uuden artikkelin järjestelmään. Oppaassa on selitteet kaikista kentistä. Kenttä-näkymän alareunassa (scrollaa niin alas kuin pääset) ovat "Poista" ja "Tallenna" painikkeet. Muista tallentaa artikkelisi ennen kuin poistut sivulta!

Metatietokentät

Tapahtuma (Cidoc-CRM):

Pakolliset kentät:

Nimi (Tiedostonimi mikäli performanssilla ei ole taiteilijan antamaa nimeä)

Nimi metatieto-artikkelille, joka viittaa itse videotiedostoon. Tehtaan arkistossa käytetään nimeämisyhteemiä jossa videotiedoston nimi koostuu päivämäärästä, tapahtumasta, sekä esiintyjän nimestä. Esim. "20100528_pf6_diverse-universe"

Päivämäärä

Tapahtuman päivämäärä

Avainsanat

Avainsanoja voi vapaasti keksiä itse. Hakutoiminto D-arkissa hakee sanoja kaikista kentistä, mutta tähän voi olla hyödyllistä kirjoittaa jotain perustietoja ja esimerkiksi yksinkertaisia kuvauksia toiminnasta kuten, "luento" tai "konsertti".

01 TAPAHTUMAN TIEDOT - Esiintyjä/t

E39 Actor. This class comprises people, either individually or in groups, who have the potential to perform intentional actions for which they can be held responsible. (Cidoc CRM 5.0.4)

Esiintyjän nimi voi olla esimerkiksi taitelijaimi, tai taiteilijaryhmän nimi. Esimerkiksi Irma Optimisti, Diva Positiva, Messiaaninen Visuaalisen Etiikan Tutkimuskeskus, Non Grata.

01.01 Henkilöiden nimi/nimet (Kansallisuus voidaan ilmoittaa sulkeissa, esim. fi, se, uk)

E21 Person. For instance Virtanen, Virma (FI). Please use ISO 3166 standard indicating nationality! This class comprises real persons who live or are assumed to have lived. (Cidoc CRM 5.0.4)

Kirjoita tähän esiintyjän tai esiintyjien todelliset nimet, sekä heidän kansallisuutensa, jos tiedossa. Muista ISO 3166 standardi kansallisuutta merkittäessä.

02 Teoksen nimi

E7 Activity. This class comprises actions intentionally carried out by instances of E39 Actor that result in changes of state in the cultural, social, or physical systems documented. (Cidoc CRM 5.0.4)

Jos teoksen nimi on tiedossa, täytä tähän. Muutoin jätä tyhjäksi.

02.01 Teoksen tyyppi

Valinta: performanssi, musiikki, haastattelu, dokumentti

E55 Type. This class comprises concepts denoted by terms from thesauri and controlled vocabularies used to characterize and classify instances of CRM classes. (Cidoc CRM 5.0.4)

Tämä kenttä määrittelee, että kyseessä on performanssi. On mahdollista, että arkistoon tallennetaan muutakin aineistoa, kuten musiikkia, haastateluja tai yleistä dokumenttimateriaalia tapahtumasta.

03 Tapahtuma

E5 Event. For Instance Perf, Perfo, Juhlaviikot, Live & Dead Art. This class comprises changes of states in cultural, social or physical systems, regardless of scale, brought about by a series or group of coherent physical, cultural, technological or legal phenomena. (Cidoc CRM 5.0.4)

Tapahtuman nimi.

03.01 Tapahtuman tuottaja

E74 Group. For instance T.E.H.D.A.S. ry, Là-Bas. This class comprises any gatherings or organizations of two or more people that act collectively or in a similar way due to any form of unifying relationship. (Cidoc CRM 5.0.4)

Tapahtuman järjestänyt ryhmä, yhdistys tai yksilö.

03.02 Tapahtuman ajankohta

E52 Time-Span. For instance 15.5.-16.5.2005 (Cidoc CRM 5.0.4)

Tämä kenttä voi selkeyttää esimerkiksi pitkäkestoisia performansseja joita ei ole ollut mahdollista taltoida kokonaan. Voit myös merkitä esimerkiksi 12.2.2015 aamusta iltaan, tai 5.5.2007 iltapäivä, tai tarkat kellonajat jos tiedossa.

04 Kaupunki

Valinta: tyhjä, Pori, Tampere, Turku, Helsinki, Nokia, Hämeenkyrö

E44 Place Appellation. (Cidoc CRM 5.0.4)

Paikkakuntia lisätään tarvittaessa pudotusvalikkoon.

04.01 Paikka

E48 Place Name. For instance Lyhytaaltoasema, Galleria 3H+K, Telakka, Keskustori. (Cidoc CRM 5.0.4)

Merkitse tähän tapahtumapaikka. Jos kaupunkitilassa tai luonnossa, niin merkitse osoite niin tarkasti kuin mahdollista.

05 Kuvaus

E62 String. Vapaamuotoinen sanallinen kuvaus, tiedoteteksti tms. (Cidoc CRM 5.0.4)

05.01 Objektit

E70 Thing. Object/s used in performance. (Cidoc CRM 5.0.4)

Esityksessä käytetyt objektit videoprojisoinnista esiintymisasuun, apuvälineisiin ja muihin esineisiin. Mitä tarkemmin tähän kenttään kirjoitetaan tietoja, sitä mielenkiintoisempaa on jälkepäin esimerkiksi etsiä esityksiä jossa on käytetty jotain tiettyä objektia.

05.02 Rinnakkaisteokset

E7 Activity. Parallel works. (Cidoc CRM 5.0.4)

Onko teos osa sarjaa? Onko se esitetty uudestaan toisessa yhteydessä?

05.03 Kollaboraatio

E21 Person. Collaboration. (Cidoc CRM 5.0.4)

Onko teoksen valmistuksessa ollut mukana muita henkilöitä, esimerkiksi musiikin, videon tai rekvisiitan tekijä?

05.04 Vaikutteet

E1 CRM Entity. Influences. (Cidoc CRM 5.0.4)

Jos tiedossa tai jos ilmeisiä. Useimmiten tämä tuntuu jäävän tyhjäksi.

*****

10 TALLENTEEN SYNTYHISTORIA - Arkistonmuodostaja

Valinta: T.E.H.D.A.S. ry

3.2 agentName. A text string which could be used in addition to agentIdentifier to identify an agent. (PREMIS 2.2. Agent Entity)

Arkistoa ylläpitävän organisaation nimi. Tämä voisi olla esimerkiksi NYTE ry, La-bas, Pispalan nykytaiteen keskus...

10.01 Metatietotietueiden luontiaika / viimeisin muokausaika

(www.kdk.fi Hallinnolliset ja rakenteelliset metatiedot ja aineiston paketointi, v.1.4, sivu 15). Aikatieto tulee esittää ISO - 8601 - muodossa [ISO 8601] käyttäen EDTF - profiilia [EDTF] silloin kun se on teknisesti mahdollista. VVVV-KK-PPTH:MM:SS.

11 Tallentajan nimi

3.2 agentName. A text string which could be used in addition to agentIdentifier to identify an agent (PREMIS 2.2. Agent Entity). Surname, First Name

Tässä tapauksessa tarkoittaa yleensä kuvaajaa.

11.01 Tallentajan määritelmä

Valinta: kuvaaja

3.4 agentNote. Additional information about the agent. (PREMIS 2.2. Agent Entity)

Muita valintoja voisi olla vaikkapa valokuvaaja tai äänittäjä.

12 Toimijan nimi

3.2 agentName. A text string which could be used in addition to agentIdentifier to identify an agent (PREMIS 2.2. Agent Entity). Surname, First Name.

Tarkoittaa arkistointia tekevää henkilöä, metatietojen täyttäjää. Muista: sukunimi, etunimi.

12.01 Toimijan määritelmä

valinta: tyhjä, archivist

3.4 agentNote. Additional information about the agent (PREMIS 2.2. Agent Entity).

Tässä valintana lähinnä archivist, arkistoija.

13 Tallennustilanne

valinta: creation

2.2 eventType. A categorization of the nature of the event. E.g. creation = the act of creating a new object. (PREMIS 2.2. Event Entity)

Vain yksi vaihtoehto.

13.01 Tallennustilanteen lisätiedot (esim. kameran malli)

2.4 eventDetail. Additional information about the event. (PREMIS 2.2. Event Entity)

Jos tiedossa niin kameran malli on hyödyllinen lisätieto. Tähän voi myös merkitä tiedon jos esitystä on kuvattu useilla kameroilla.

13.02 Originaalitallenteen formaatti

valinta: tyhjä, MiniDV, VHS, SVHS, Hi-8, Beta, filmi 8 mm, filmi 16 mm, filmi 35 mm

2.5.2.1 eventOutcomeDetailNote. A detailed description of the result or product of the event in textual form. (PREMIS 2.2. Event Entity)

Mihin formaattiin aineisto on alunperin kuvattu? Tämä tarkoittaa fyysistä tallennetta, kuten videonauhaa tai filmiä. Jos kuvattu suoraan muistikortille tai kovalevyille, valitse "tiedosto".

14 Tekijänoikeudet

valinta: tyhjä, copyrighted, publicdomain, unknown

4.1.3 copyrightStatus. A coded designation for the copyright status of the object at the time the rights statement is recorded. (Premis 2.2. Rights Entity)

Ellei erikseen tiedossa että tekijänoikeuksista on luovuttu kokonaan, merkitse "copyrighted".

14.01 Valtio jonka lakia sovelletaan

valinta: tyhjä, fi

4.1.3.2 copyrightJurisdiction. The country whose copyright laws apply. (Use ISO 3166 values: fi, us, de, uk etc). (PREMIS 2.2. Rights Entity)

Tämä tarkoittaa käytännössä valtiota, jonka alueella tallenne on tuotettu.

14.02 Tekijänoikeustilanteen määrittelyajankohta

4.1.3.3 copyrightStatusDeterminationDate. The date the copyrightStatus was determined. (PREMIS 2.2. Rights Entity)

Jos dokumentaation tekijänoikeuksista on tehty sopimus, merkitse tähän sen allekirjoituksen ajankohta.

14.03 Lisenssin/sopimuksen käyttöehdot

4.1.4.2 licenseTerms. Text describing the license or agreement by which permission was granted. This could contain the actual text of the license or agreement or a paraphrase or summary. (PREMIS 2.2. Rights Entity)

Tähän voit liittää vaikka koko sopimustekstin tai selkeän tiivistelmän siitä.

14.04 Lisenssi/sopimus voimassa alkaen

4.1.4.4.1 startDate. The beginning date of the rights granted. (PREMIS 2.2. Rights Entity)

Yleensä sama aika kuin määrittelyajankohta.

15 Arkiston oikeudet

Monivalinta:

replicate = make an exact copy, migrate = make a copy identical in content in a different file format, modify = make a version different in content, use = read without copying or modifying (e.g., to validate a file or run a program), disseminate = create a copy or version for use outside of the preservation repository, delete = remove from the repository

4.1.7.1 act. The action the preservation repository is allowed to take. (PREMIS 2.2. Rights Entity)

Tämä kertoo yksinkertaistetusti mitä oikeuksia tiedostoa säilyttävällä arkistolla on. Arkistossa voi olla tarvetta vuosien ja vuosikymmenten aikana eisimerkiksi tehdä uusia kopioita tiedostosta sekä tallentaa sitä uudestaan erilaisen tiedostomuotoon. Jos näitä oikeuksia ei ole, on se syytä huomioida tässä.

*****

30 TALLENTEEN TEKNISET METATIEDOT: YLEISET

(PREMIS 2.2.: Object Entity)

30 Tallenteen tyyppi

Valinta: representation, file, bitstream

1.2 objectCategory (PREMIS 2.2.: Object Entity). Representation: A digital object instantiating or embodying an Intellectual Entity. A representation is the set of stored digital files and structural metadata needed to provide a complete and reasonable rendition of the Intellectual Entity.

File: A named and ordered sequence of bytes that is known to an operating system.

Bitstream: Contiguous or non-contiguous data within a file that has meaningful properties for preservation purposes.

Yleensä tämä on "file", viitaten arkistoituun videotiedostoon.

31 Tiivistealgoritmi

Valinta: tyhjä, MD5, SHA-1, SHA-224, SHA-256, SHA-384, SHA-512

1.5.2.1 messageDigestAlgorithm (PREMIS 2.2.: Object Entity). The specific algorithm used to construct the message digest for the digital object. Eheystiedon laskemiseksi on käytettävä KDK:ssa hyväksytyjä laskenta-algoritmeja. Listaa KDK:n hyväksymistä algoritmeista ylläpidetään KDK-standardisalkussa. Pudotusvalikon listaus Standardisalkusta 27.10.2014.

Ilmoita tähän eheystiedon laskentaan käyttämäsi algoritmi. Eheystiedon laskeminen on tärkeää pitkäaikaissäilytyksen kannalta. Sen avulla voidaan vuosien kuluttua varmistaa onko tiedosto säilynyt ehjänä. Avoimen lähdekoodin ohjelmia eheystietojen laskemiseen on runsaasti, katso esim: [linkki](#)

31.01 Eheystieto

1.5.2.2 messageDigest (PREMIS 2.2.: Object Entity). The output of the message digest algorithm

Lisää tähän arkistodusta aineistosta laskettu eheystieto.

32 Tiedostokoko

1.5.3 size (PREMIS 2.2.: Object Entity). The size in bytes of the file or bitstream stored in the repository. For example 2038937.

Tiedoston tarkka koko byten (tavun) tarkkuudella. Sanasto on tässäkin kohtaa monimutkainen. Englanniksi käytetään käsitteitä bit ja byte, joissa 1 byte on 8 bittiä. Suomen kielessä ja suomenkielisissä käyttöjärjestelmissä taas puhutaan yleensä tavuista ja megatavuista. Tavu on sama asia kuin byte (eli 8 bittiä).

33 Tiedostomuodon nimi

Valinta: tyhjä, MOV, DV50, AVI, MP4, MPEG2

1.5.4.1.1 formatName. A designation of the format of the file or bitstream (PREMIS 2.2.: Object Entity). Value should be taken from a controlled vocabulary. Unidentified formats can be recorded unknown.

Video- ja äänitiedoston säiliöformaatti (container). Tämän tunnistaa parhaiten tiedoston päätteiden mukaan: esimerkiksi .mov tai .avi.

33.01 Tiedostomuodon versio

1.5.4.1.2 formatVersion. The version of the format named in formatName (PREMIS 2.2.: Object Entity). For example 6.0 ; 2003.

Jos tiedossa, merkitse.

34 Ohjelmisto

Valinta: tyhjä, Final Cut Pro, Compressor, Adobe Premiere Pro, Adobe Media Encoder
1.5.5.1 creatingApplicationName. A designation for the name of the software program that created the object (PREMIS 2.2.: Object Entity). For example MSWord.

Digitointiin ja/tai editointiin käyttämäsi ohjelmisto.

34.01 Ohjelmiston versio

Valinta: tyhjä, 6, 7, 6.0.5 (MAC OSX)
1.5.5.2 creatingApplicationVersion (PREMIS 2.2.: Object Entity)

Merkitse tähän käyttämäsi ohjelmiston versionumero.

35 Tiedoston luontiaika

1.5.5.3 dateCreatedByApplication. The actual or approximate date and time the object was created. (PREMIS 2.2.: Object Entity). Expressed using ISO 8601 syntax. VVVV-KK-PPTHH:MM:SS.

Milloin tiedosto luotiin? Niin tarkkaan kuin tiedossa, muista oikea tapa merkitä aikaa.

*****

40 TALLENTEEN TEKNISET METATIEDOT: VIDEO

(1.5.7. objectCharacteristicsExtension: VideoMD)

40 Kesto

mediaDataType / duration. Elapsed time of the entire file (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: VideoMD) Expressed using ISO 8601 syntax. HH:MM:SS. *Videon kesto sekunnin tarkkuudella.*

41 Bittinopeus

mediaDataType / dataRate. Data rate of the audio in an MPEG or other compressed file expressed in mbps (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: VideoMD). E.g., 8, 12, 15, etc.

Videon bittinopeus (bitrate) megabytejä-per-sekunti tarkkuudella ilmoitettuna. Tämän tiedon löydät yleensä avaamalla viedon jossain mediasoittimessa. Esimerkiksi standardilaatuinen dv-video on bittinopeudeltaan yleensä noin 3.6 Mbps (25 Mbit/s).

Huomaa että bits per second ja bytes per second ovat eri asioita!

1 byte = 8 bit

25 megabit / sec = 3.6 Megabyte /sec.

Tässä muuta linkki joissa olevissa taulukoissa listataan useiden tavanomaisten formaattien bittinopeuksia, sekä muitakin teknisiä tietoja:

<https://documentation.apple.com/en/finalcutpro/usermanual/index.html#chapter=C%26section=13%26tasks=true>

http://en.wikibooks.org/wiki/Movie_Making_Manual/Cinematography/Cameras_and_Formats/Table_of_Formats

41.01 Bits per sample (Video Bit Depth)

fileDataType / bitsPerSample. The number of bits of sample depth (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: VideoMD). E.g., 8, 24, etc.

Video Bit Depth tarkoittaa videon värisyvyyttä. Se on yleensä 8 tai 10.

42 Väriavaruus

Valinta: tyhjä, Color, B&W, Grayscale, B&W with grayscale sequences, B&W with color sequences, Grayscale with B&W sequences, Grayscale with color sequences, Color with B&W sequences, Color with grayscale sequences, Other
fileDataType / color. Presented color of the digital video file. Use Other if none of the preceding values pertains and clarify the color in the otherColor element (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: VideoMD).

Värillinen, mustavalko, harmaasävy, vai jokin näiden yhdistelmä?

43 Videokoodekin luontiohjelma

Valinta: tyhjä, Final Cut Pro, Adobe Premiere Pro
compressionType / codecCreatorApp. Name of the creator of the compression application (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: VideoMD).

Luontiohjelma on yleensä sama kuin ohjelmisto jolla olet digitoinut aineiston. Jos olet arkistoinut aineiston esimerkiksi suoraan muistikortille kuvaavasta kamerasta, jätä tyhjäksi.

44 Data rate mode

Valinta: tyhjä, constant, variable

fileDataType / dataRateMode. Mode of the data rate in a digital video file (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: VideoMD).

Pakattu video voi olla laadultaan vaihtelevaa (variable) tai tasaista (constant). Esim. DVPAL joka on tyypillinen koodekki digitaalisilta nauhoilta siirtäessä on laadultaan constant, kun taas DVD pakkauksessa käyetty mpeg-2 voi olla joko constant tai variable.

45 Resoluutio, vaaka

valinta: tulossa

frameType / pixelsHorizontal. The horizontal dimension of a frame in pixels (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: VideoMD).

Esimerkiksi standard definition materiaalin vaakaresoluutio 4:3 esityssuhteessa on 720 pikseliä, fullHD resoluutio 16:9 esityssuhteessa taas 1920 pikseliä.

45.01 Resoluutio, pysty

valinta: tulossa

frameType / pixelsVertical. The vertical dimension of a frame in pixels (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: VideoMD).

Esimerkiksi standard definition materiaalin pystyresoluutio 4:3 esityssuhteessa on 576 pikseliä, fullHD resoluutio 16:9 esityssuhteessa taas 1080 pikseliä.

46 Ruutunopeus

frameType / frameRate. The rate of frames displayed in one second (or average rate of frames per second in the case of variable frame-rate (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: VideoMD).

Tyypillinen ruutunopeus Euroopassa 25 ja Yhdysvalloissa 30, mutta nykyaikaiset kamerat saattavat kuvata myös muita ruutunopeuksia, kuten 24 fps.

47 Pikselien kuvasuhde

frameType / PAR. Pixel aspect ratio, present as a ratio or decimal (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: VideoMD).

Pikselin tyypilliset kuvasuhteet resoluution ja kuvasuhteen mukaan: (wikipedia-linkki)

Tyypilliset esimerkit MiniDV nauhalta digitoidussa aineistossa: 4:3 DV PAL, pikselin kuvasuhde 1.09; 16:9 DV PAL pikselin kuvasuhde 1.45

47.01 Esityssuhde

Valinta: tyhjä, 5:4, 4:3, 16:10, 16:9

frameType / DAR. Display aspect ratio (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: VideoMD).

Missä kuvasuhteessa video on tarkoitus esittää? Tyypillisesti 4:3 tai 16:9. Huomaa että esitettävä kuvasuhde, Display Aspect Ratio (DAR), voi olla eri kuin itse videon kuvasuhde. 720 x 576 pikselin resoluutiolla kuvattu video on kuvasuhteeltaan 5:4, mutta esitetään suhteessa 4:3, jolloin yksittäinen pikseli ei ole neliön mallinen, vaan venyy suorakulmioksi suhteessa 1:1,09. Riittää että tiedät videon alkuperäisen resoluution, pikselin kuvasuhteen, sekä tarkoitetun esityssuhteen.

Selkeä ja perinpohjainen johdatus kuvasuhteiden kiemuroihin löytyy osoitteesta:

http://www.miraizon.com/support/info_aspectratio.html

48 Näytteenottoformaatti

Valinta: tyhjä, 4:1:1, 4:2:0, 4:2:2, 2:4:4

trackDataType / sampling. The video sampling format used in a digital video file, in terms of luminance and chrominance (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: VideoMD).

Näytteenottoformaatti (Color Sample Ratio) tarkoittaa värien suhdetta kolmikanavaisessa väriavaruudessa. Vanhemmassa materiaalissa tyypillisesti 4:1:1 tai 4:2:0.

48.01 Signaaliformaatti

Valinta: tyhjä, PAL, NTSC, SECAM

trackDataType / signalFormat. The signal format of a video source item (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: VideoMD).

Esmerkiksi Euroopassa PAL, Yhdysvalloissa NTSC. Jos kuvattu euroopassa hankitulla kameralla, todennäköisesti PAL.

49 Ääni

Valinta: tyhjä, Kyllä, Ei

fileDataType / sound. Indicator of the presence of sound in the video file. If the value "yes" is selected, then the video file will also be associated with an instance of audioMD (audio metadata). (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: VideoMD)

*****

60 TALLENTEEN TEKNISET METATIEDOT: AUDIO

(1.5.7. objectCharacteristicsExtension: AudioMD)

60 Äänen koodausmuodot

Valinta: tyhjä, PCM, DSD

fileDataType / audioDataEncoding. Structure for audio data; current known types are pulse code modulation (PCM) and SONY's DSD structure.(PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: AudioMD)

Nauhalla digitoitu pakkaamaton ääni yleensä PCM. Jos ääni on esim. mp3 tai AAC, jätä tyhjäksi.

61 Ääni bits per sample

Valinta: tyhjä, 4, 8, 16, 20, 24, 32, 48, 64

fileDataType / bitsPerSample. Number of bits per audio sample (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: AudioMD).

Tyypillinen PCM ääni on 16-bittistä, mutta poikkeuksia on. Huolehdi jo digitoitntivaiheessa että äänen bittisyvyys on oikea.

62 Äänikoodekin luontiohjelma

Valinta: tyhjä, Final Cut Pro, Adobe Premiere Pro

compressionType / codecCreatorApp. Name of the creator of the compression application e.g. SoundForge, etc... (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: AudioMD).

Yleensä sama ohjelma kuin mitä käytit digitointiin.

62.01 Äänikoodekin luontiohjelman versio

Valinta: tyhjä, 6, 7, 6.0.5 (MAC OSX)

compressionType / codecCreatorAppVersion. Version of the compression application (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: AudioMD).

62.02 Äänikoodekin nimi

compressionType / codecName. Name and version (or subtype) of the compression algorithm used (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: AudioMD).

Merkitse tähän käytetyn äänikoodekin nimi, jos tiedossa. Esim. wav, mp3 tai mp4.

62.03 Äänikoodekin laatu

Valinta: tyhjä, lossless, lossy

compressionType / codecQuality. Impact of the compression on quality (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: AudioMD).

Jos kyseessä PCM ääni, silloin häviötön.

63 Äänen bittinopeus

fileDataType / dataRate. Data rate of the audio in an MP3 or other compressed file, expressed in kbps (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: AudioMD).

Pakatun, häviöllisen äänitiedoston bittinopeus. Esim. 128 Kbps, 256 Kbps... Variable bitraten kohdalla merkitse tähän target bitrate.

64 Äänen data rate mode

Valinta: tyhjä, fixed, variable

fileDataType / dataRateMode. Indicator whether the data rate is fixed or variable (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: AudioMD).

Jos pakattu, onko käyetytty kiinteää (fixed) vai vaihtelevaa (variable) bitratea.

65 Äänen näytteenottotaajuus

Valinta: tyhjä, 32 kHz, 44.1 kHz, 48 kHz

fileDataType / samplingFrequency. Rate at which the audio was sampled, expressed in kHz (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: AudioMD). E.g., 22, 44.1, 48, 96, etc.

Tavallisen CD levyn näytteenottotaajuus on 44.1 kHz. Tyypillisesti MiniDV nauhalle tallennetun äänen näytteenottotaajuus on 48 kHz, mutta poikkeuksia on. Huolehdi että näytteenottotaajuus on valittu oikein jo digitointivaiheessa.

66 Äänen kesto

(audioInfoType / duration. Elapsed time of the entire file, expressed using ISO 8601 syntax (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: AudioMD). HH:MM:SS.

67 Äänikanavien lukumäärä

tyhjä, 1, 2, 2.1, 5.1

audioInfoType / numChannels. Number of audio channels (PREMIS 2.2. 1.5.7. objectCharacteristicsExtension: AudioMD). E.g., 1, 2, 4, 5, etc.

Onko kyseessä mono, stereo, tai monikaavaääni?

Esimerkkejä Tehtaan arkiston tyypillisistä teknisistä metatiedoista

miniDv nauhalta digitoitu DVPAL 4:3

30 Tallenteen tyyppi
File

31 Tiivistealgoritmi
MD5

31.01 Eheystieto

32 Tiedostokoko

33 Tiedostomuodon nimi
MOV

33.01 Tiedostomuodon versio

34 Ohjelmisto
Final Cut Pro

34.01 Ohjelmiston versio

35 Tiedoston luontiaika

*****

40 Kesto

41 Bittinopeus
3.6 MB/sec.

41.01 Bits per sample (Bit Depth)
8 bits

42 Väriavaruus
Color

43 Videokoodekin luontiohjelma
Final Cut Pro

44 Data rate mode
constant

45 Resoluutio, vaaka
720

45.01 Resoluutio, pysty
576

46 Ruutunopeus

25

47 Pikselien kuvasuhde
1.09

47.01 Esityssuhde
4:3

48 Näytteenottoformaatti
4:2:0

48.01 Signaaliformaatti
PAL

49 Ääni
Kyllä

*****

60 Äänen koodausmuodot
PCM

61 Ääni bits per sample
16

62 Äänikoodekin luontiohjelma
Final Cut Pro

62.01 Äänikoodekin luontiohjelman versio

62.02 Äänikoodekin nimi
tyhjä

62.03 Äänikoodekin laatu
lossless

63 Äänen bittinopeus
tyhjä

64 Äänen data rate mode
tyhjä

65 Äänen näytteenottotaajuus
48 kHz

66 Äänen kesto

67 Äänikanavien lukumäärä
2

miniDv nauhalta digitoitu DVPAL 16:9 (anamorfinen)

30 Tallenteen tyyppi
File

31 Tiivistealgoritmi
MD5

31.01 Eheystieto

32 Tiedostokoko

33 Tiedostomuodon nimi
MOV

33.01 Tiedostomuodon versio

34 Ohjelmisto
Final Cut Pro

34.01 Ohjelmiston versio

35 Tiedoston luontiaika

*****

40 Kesto

41 Bittinopeus
3.6 MB/sec

41.01 Bits per sample (Bit Depth)
8 bits

42 Väriavaruus
Color

43 Videokoodekin luontiohjelma
Final Cut Pro

44 Data rate mode
constant

45 Resoluutio, vaaka
720

45.01 Resoluutio, pysty
576

46 Ruutunopeus
25

47 Pikselien kuvasuhde

1.45

47.01 *Esityssuhde*
16:9

48 *Näytteenottoformaatti*
4:2:0

48.01 *Signaaliformaatti*
PAL

49 *Ääni*
Kyllä

*****

60 *Äänen koodausmuodot*
PCM

61 *Ääni bits per sample*
16

62 *Äänikoodekin luontiohjelma*
Final Cut Pro

62.01 *Äänikoodekin luontiohjelman versio*

62.02 *Äänikoodekin nimi*
tyhjä

62.03 *Äänikoodekin laatu*
lossless

63 *Äänen bittinopeus*
tyhjä

64 *Äänen data rate mode*
tyhjä

65 *Äänen näytteenottotaajuus*
48 kHz

66 *Äänen kesto*

67 *Äänikanavien lukumäärä*
2

Pentax K-3 järjestelmäkameralla muistikortille kuvattu HD laatuinen video

30 Tallenteen tyyppi
File

31 Tiivistealgoritmi
MD5

31.01 Eheystieto

32 Tiedostokoko

33 Tiedostomuodon nimi
MOV

33.01 Tiedostomuodon versio

34 Ohjelmisto

34.01 Ohjelmiston versio

35 Tiedoston luontiaika

*****

40 Kesto

41 Bittinopeus
18 mbps (Pentax K-3)

41.01 Bits per sample (Bit Depth)
8 bits

42 Väriavaruus
Color

43 Videokoodekin luontiohjelma

44 Data rate mode
constant

45 Resoluutio, vaaka
1920

45.01 Resoluutio, pysty
1080

46 Ruutunopeus
25

47 Pikselien kuvasuhde
1

47.01 *Esityssuhde*
16:9

48 *Näytteenottoformaatti*
4:2:0

48.01 *Signaaliformaatti*
PAL

49 *Ääni*
Kyllä

*****

60 *Äänen koodausmuodot*
PCM

61 *Ääni bits per sample*
16

62 *Äänikoodekin luontiohjelma*
Final Cut Pro

62.01 *Äänikoodekin luontiohjelman versio*

62.02 *Äänikoodekin nimi*
tyhjä

62.03 *Äänikoodekin laatu*
lossless

63 *Äänen bittinopeus*
tyhjä

64 *Äänen data rate mode*
tyhjä

65 *Äänen näytteenottotaajuus*
48 kHz

66 *Äänen kesto*

67 *Äänikanavien lukumäärä*
2

D – A R K v . 0 0

K ä y t t ö o p a s

on lisensoitu [Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Voit käyttää ja jakaa sitä vapaasti, mutta ainoastaan epäkaupallisiin tarkoituksiin ja mainitessasi alkuperäisen lähteen ja tekijät.

Katso lisätietoja:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

